

A piacgazdaság rosszindulatú daganatai

A közelmúltban a Gazdasági Versenyhivatal Versenykultúra Központja dr. Belényi Andreának, a központ vezetőjének irányításával, neves külföldi és hazai előadók közreműködésével, nemzetközi kartellkonferenciát rendezett. Pieter Kalbfleisch, a holland versenyhatóság elnöke a tanácskozáson hangsúlyozta: a társadalommal folyamatos párbeszédre van szükség ahhoz, hogy a hatóság - kellő információk alapján - föllépjen a nemzetgazdaságot, fogyasztókat megkárosító kartellek ellen. A hatékony párbeszéd csak úgy valósítható meg, ha a média ébren tartja az emberek tudatában a verseny hiányának veszélyeit

Gyurcsány Ferenc megnyitó beszédében kiemelte, hogy a Gazdasági Versenyhivatal a közjó védelmében, hatékonyan cselekszik azért, hogy az erősebb ne éljen vissza a piacon az erejével, ne akadályozza meg a szűkös erőforrások szükségletek szerinti elosztását. Barátaink a versenytársaink, ellenségeink a vevők - nyilatkozta az egyik kartell vezetője. Ez a torz, a versenyt tagadó magatartás a piacgazdaság lényegét semmisíti meg, mert az erőszakos és bürokratikus koordinációval szemben a piac legfontosabb előnye a verseny.

A versenyt korlátozó, felszámoló, hosszú távra szerveződő kartellek jelentős nemzetgazdasági veszteséget okoznak, mert miattuk lényegesen kevesebb értéket lehet előállítani az adófizetők pénzéből. Hazánkban a különböző - információs, szívességi, színlelt, ajánlatelfojtó, áregyeztetéses, körbenyeréses - kartellek - a hazai és nemzetközi szakirodalom, valamint a tapasztalatok alapján - átlag 20 százalékos árfelhajtást valósítanak meg a közbeszerzési piacon. Magyarországon a közbeszerzések értéke mintegy 1700 milliárd forint, így 340 milliárdos veszteség éri a nemzetgazdaságot és a lakosságot. Túlzás nélkül állítható, hogy hazafias kötelesség fellépni az ilyen kartellek ellen; segíteni a Gazdasági Versenyhivatal munkáját. A hivatal és az Európai Unió versenyhivatalai engedékenységi politikával igyekeznek visszaszorítani a kartellezéseket. Ennek az a lényege, hogy ha a kartellben résztvevő információkat ad a Gazdasági Versenyhivatalnak, ezt a bírság teljes elengedésével, vagy mérséklésével honorálják.

Figyelemre méltó Philip Lowe, az Európai Bizottság Versenyjogi Főigazgatósága főigazgatója konferencián megfogalmazott felhívása, amely szerint a kartellek elleni harc kiemelten fontos európai feladat. Amennyiben az Európai Unió tagállamaiban háromnál több állam vesz részt a kartellezésben, akkor a bizottság hatékony segítséget nyújt. Gerald Masoudi, az amerikai Igazságügyi Minisztérium főügyész-helyettese is kiemelte, hogy milyen kiterjedt nemzetközi együttműködésben igyekeznek megakadályozni a kartellek működését. Dr. Nagy Zoltán, a Gazdasági Versenyhivatal elnöke sok példával ecsetelte a kartellek elleni fellépést, amihez nemcsak a lakossággal való együttműködésre, hanem más állami szervekkel való jó összhangra is szükség van.

Dr. Takács Imre Hajdúszoboszló, az Országgyűlés MSZP-frakciójának tanácsadója

(Vasárnapi Hírek, 2007. február 25., vasárnap, 6. oldal)